

UNITAT D'IGUALTAT

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

MICROINFORME SOBRE LA
COMPOSICIÓ PER SEXE DEL CLAUSTRE
DE LA UNIVERSITAT DE VALENCIA

Eleccions novembre 2017

OBSERVATORI D'IGUALTAT

Introducció

Amb l'aplicació de la Llei Orgànica 4/2007, de 12 de abril, es crea la Unitat d'Igualtat que incorpora l'Observatori d'Igualtat amb l'objectiu de fer visibles les desigualtats entre dones i homes a l'àmbit universitari, i denunciar-les amb la publicació de microinformes.

Entre les actuacions que es fixava el primer eix del II Pla d'Igualtat de la Universitat de València¹, la Unitat d'Igualtat vetlarà per promoure les condicions favorables per aconseguir una presència equilibrada en els òrgans de representació i govern.

L'objectiu d'aquest microinforme serà donar compte de la composició per sexe del Claustre con a resultat de les eleccions del 21 de novembre de 2017. Es presenten les dades desagregades per sexe per als tres col·lectius: PDI, PAS i Estudiantat, acompanyades d'un anàlisi comparat de les candidatures, els resultat i la participació d'homes i dones en cadascú dels grups. També es fa referència a l'evolució temporal amb dades de les eleccions anteriors, per a observar la representació de les dones al Claustre de la Universitat de València.

Així mateix, es valorarà l'impacte de la campanya institucional que ve llançant la Unitat d'Igualtat en cada procés electoral per promoure la participació de la comunitat universitària, així com unes candidatures paritàries en els processos electorals, que respecten els principis d'igualtat fixats a les universitats per la Llei Orgànica 3/2007.

Convé recordar que el Claustre és el màxim òrgan de representació de la Universitat², format pel rector o la rectora, que el presideix; el secretari o secretària general, que ho és del Claustre; la gerència i per tres-cents membres elegits d'acord amb la següent distribució:

- a) cent cinquanta-tres membres del professorat funcionari doctor i trenta-vuit membres del personal docent i investigador no funcionari o no doctor, elegits per tot el personal docent i investigador;
- b) setanta-cinc membres elegits pels estudiants i les estudiantes entre aquests;
- c) trenta membres elegits pel personal d'administració i serveis i entre aquests;
- d) i quatre membres elegits pels becaris i les becàries d'investigació i entre aquests.

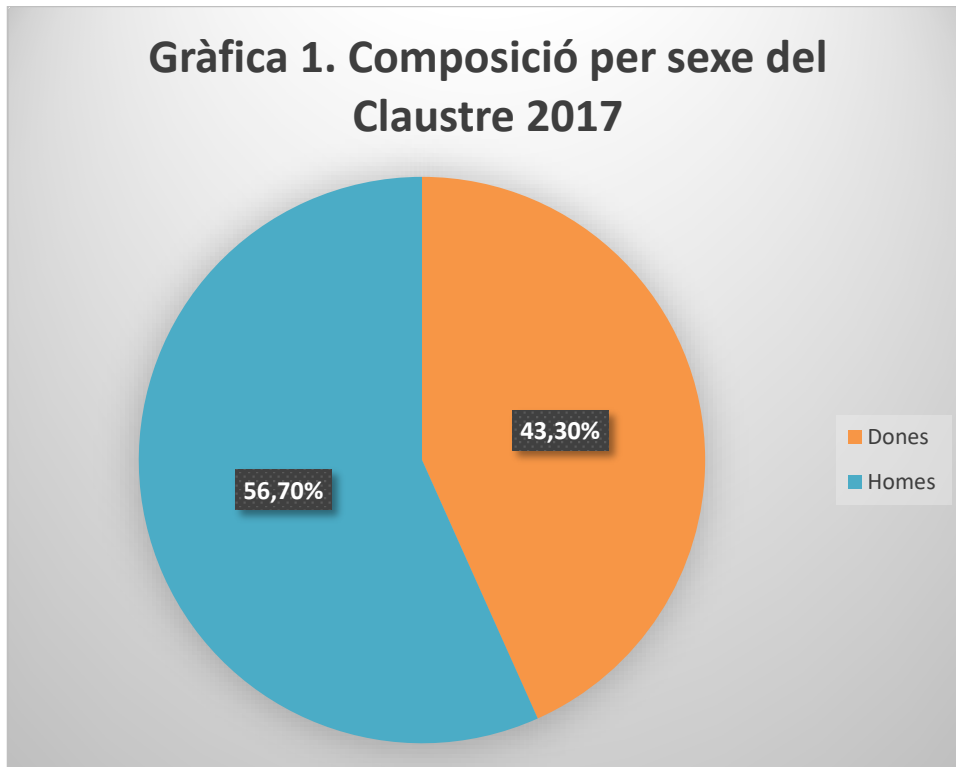
Els vicerectors, les vicerectores, els vicesecretaris i les vicesecretàries generals formen part del Claustre, amb veu i sense vot (llevat que tinguen la condició de representants en el Claustre).

¹ [http://www.uv.es/fatwireed/userfiles/file/II%20Pla_valencia\(1\).pdf](http://www.uv.es/fatwireed/userfiles/file/II%20Pla_valencia(1).pdf)

² Segons l'article 81 dels Estatuts de la Universitat de València. Estatuts de la Universitat de València, 2006 (<http://www.uv.es/=sgeneral/Reglamentacio/Doc/estatutsUV%282006%29.pdf>)

Claustre 2017

En les eleccions al Claustre del 2017 s'han produït uns resultats on la representació de les dones ha guanyat pes respecte a les darreres eleccions de 2013, augmentant la seua presència en quatre punts percentuals. En aquesta ocasió, el 43,3% de les persones electes com a representants de la població universitària al màxim òrgan de la Universitat de València són dones, i el 56,7% són homes.

Font: elaboració de la Unitat d'Igualtat a partir de les dades de la Junta Electoral

Hi ha algunes diferències en la distribució de dones i homes segons la categoria professional a la qual representen.

- La major proporció de dones es troba en els dos col·lectius minoritaris, com són el de No Doctors amb Vinculació Permanent (NDoVP), on superen la meitat dels representants i el Personal Investigador en Formació (PIF), on arriben al 75%.
- En el col·lectiu de l'estudiantat, la proporció de dones és de 49,3%, consolidant un equilibri quasi total en la distribució per sexe que es ve millorant els darrers anys.
- Entre el Personal d'Administració i Serveis (PAS) la representació femenina és del 48,3%, que no deixa de ser una infrarepresentació rellevant en un col·lectiu tan feminitzat com el PAS (64,8%).

- Per últim, la presència de les dones en el principal col·lectiu del PDI, com és el de Doctors amb Vinculació Permanent (PVD) és d'un 37,1%, proporció que no respecta la distribució paritària que marca la llei (mínim del 40%) i, a més, no arriba al pes real que tenen les dones en aquesta població (42,9%). Per a l'altre grup de PDI, que són les persones no doctores amb vinculació permanent (NDoVP), sí que es produeix una presència equilibrada dels dos sexes, amb una lleugera superioritat de les dones (51,6%).

Taula 1. Composició del claustre en les eleccions del 2017 per col·lectiu i per sexe

<i>Categories professionals</i>	Dones		Homes		TOTAL
	Absoluts	%	Absoluts	%	
<i>Doctor amb Vinculació Permanent (DVP)</i>	53	37,1%	90	62,9%	143
<i>Personal Administració i Serveis (PAS)</i>	14	48,3%	15	51,7%	29
<i>Estudiantat</i>	37	49,3%	38	50,7%	75
<i>No Doctor amb Vinculació Permanent (NDoVP)</i>	16	51,6%	15	48,4%	31
<i>Personal Investigador en Formació (PIF)</i>	3	75,0%	1	25,0%	4
<i>Personal Associat d'Institucions Sanitàries Concertades (PAISC)</i>	0	0,0%	2	100,0%	2
TOTAL	123	43,3%	161	56,7%	284

Font: Elaboració de la Unitat d'Igualtat a partir de les dades de la Junta Electoral

Campanya institucional per incentivar la participació i representació de les dones en les eleccions al claustre

Des de la Unitat d'Igualtat es ve remarcant any rere any, mitjançant microinformes de l'Observatori, la infrarepresentació de les dones als òrgans de govern de la Universitat

de València. Amb motiu de les eleccions al Claustre en 2017, la Unitat d'Igualtat reprèn la campanya, que s'inicià en 2013 amb la renovació total del Claustre, per promoure la participació de les estudiantes als processos electorals. Al bloc "Dones al Claustre"³ la Unitat d'Igualtat pretén informar sobre els resultats dels processos electorals, donar visibilitat a les dones que són representants als òrgans de govern de la Universitat i donar a conèixer les dades de participació a la vida universitària de dones i homes.

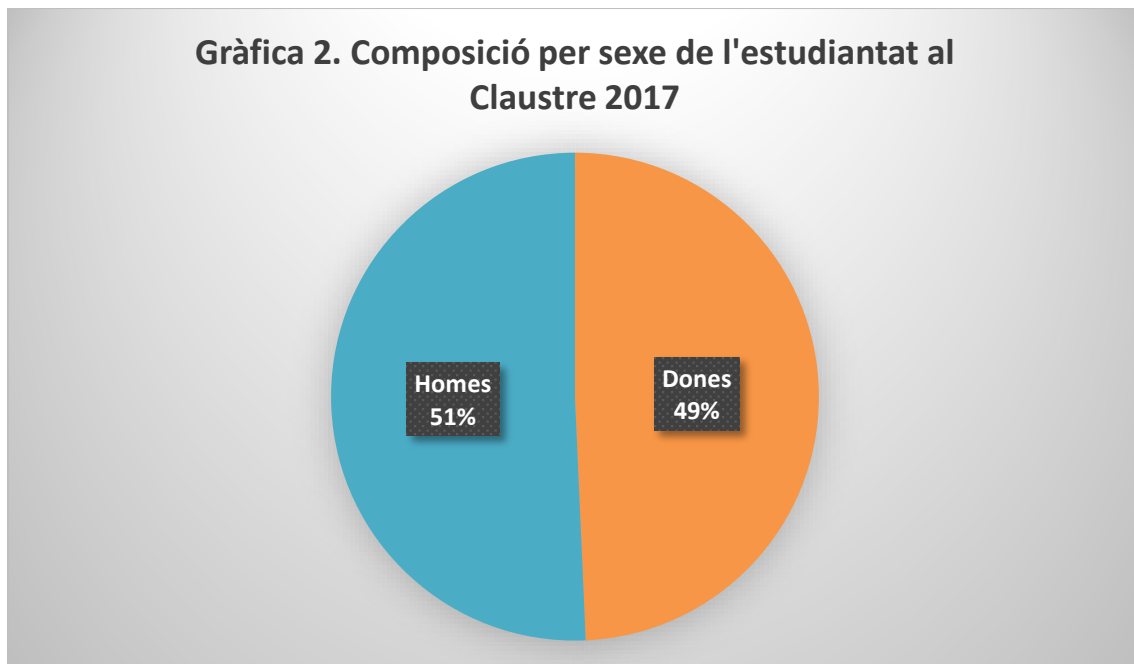
Com que, a més d'una exigència legal, és també un objectiu de la comunitat universitària aconseguir l'equilibri entre homes i dones en tots els òrgans de govern universitaris, la Unitat d'Igualtat mitjançant la campanya institucional "No deixes que decidisquen per tu", es proposa animar les estudiantes i les dones que treballen a la UV a que participen activament en tots els processos electorals i que presenten candidatures, però també convida a tota la comunitat universitària a donar suport a candidatures que siguin equilibrades. El resultat de les eleccions de 2015 ja va presentar un canvi de tendència molt positiu pel que respecta a la representació de les estudiantes al Claustre, que es consolida en aquestes eleccions de 2017. Però, tot i això, les dones continuen infrarepresentades respecte al seu pes en el col·lectiu estudiantil.

El present microinforme busca analitzar l'impacte de la campanya institucional "No deixes que decidisquen per tu" que pretenia que les dones participaren més activament als processos electorals de novembre de 2017 com a candidates i com a votants, per aconseguir llistes més equilibrades. Pel que fa al sufragi passiu, o el que és el mateix, el dret a ser elegit en les eleccions, hi ha hagut més dones en les llistes presentades? Hi ha hagut candidatures més equilibrades? Continua havent-hi una gran diferència entre la candidatura i l'elecció? I per altra banda, pel que fa al sufragi actiu, hi ha hagut més participació de les dones? Han votat més estudiantes que altres anys?

³ Bloc "Dones al Claustre: <http://igualtat.blogs.uv.es/>

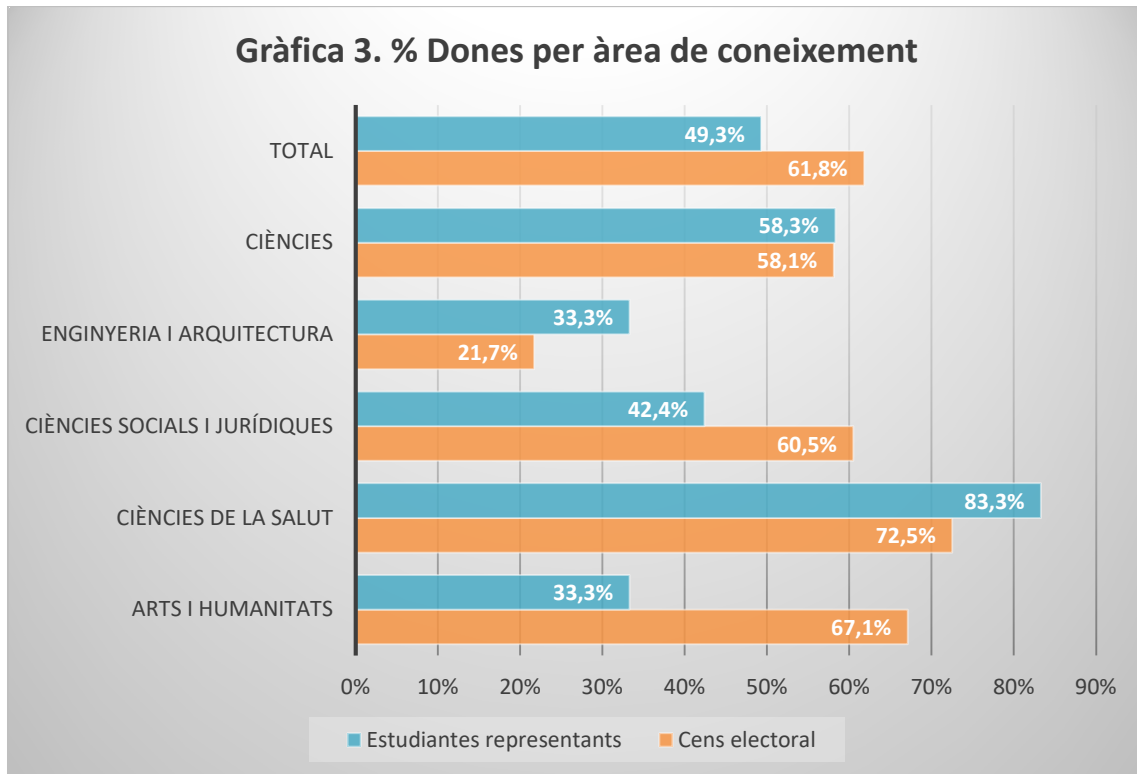
Estudiantat 2017

Els resultats de les eleccions al claustre per a l'estudiantat mostren una composició equilibrada per sexe. S'ha consolidat la tendència que es va encetar en 2015 amb l'increment de la proporció de dones com a representants estudiantils al claustre. Si en 2013 parlàvem d'una distribució per sexe inversament proporcional al pes que tenen els estudiants i les estudiantes respectivament en el col·lectiu universitari, en 2017 es pot parlar de presència equilibrada, encara que continuen infrarepresentades respecte al seu pes en la població de referència.

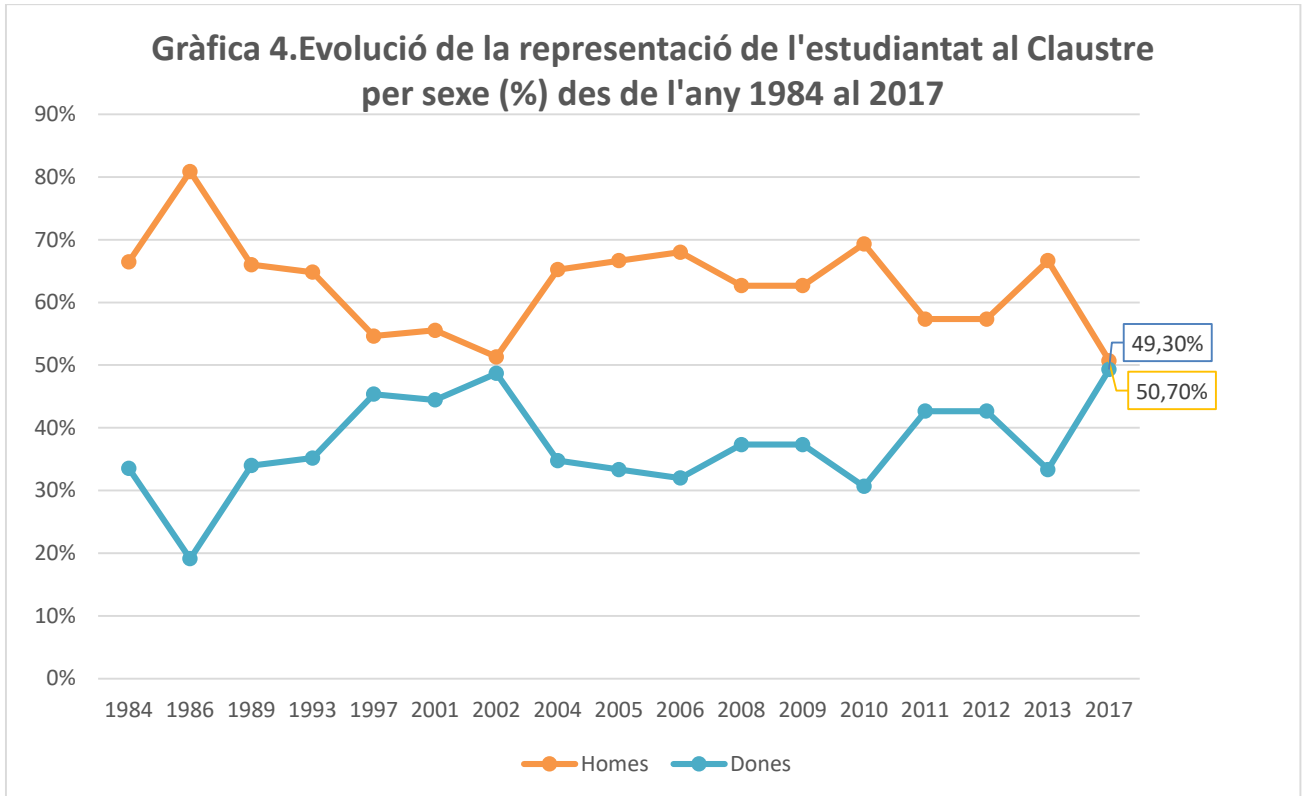
Font: elaboració de la Unitat d'Igualtat a partir de les dades de la Junta Electoral

Tot i que les estudiantes han guanyat pes en darreres eleccions, aquesta infrarepresentació de les dones resulta especialment cridanera en algunes àrees de coneixement. Com es pot apreciar en la gràfica 3, es produeixen desajustos entre la presència de dones representants com a resultat de les eleccions i el pes poblacional que tenen en cada àrea. En concret, les estudiantes d'Arts i Humanitats estan altament infrarepresentades en el Claustre, així com les estudiantes de Ciències Socials i Jurídiques. En canvi, tant en Ciències de la Salut com en Enginyeria i Arquitectura, superen la proporció del cens electoral. L'única àrea en què tenen un pes equivalent és en Ciències.

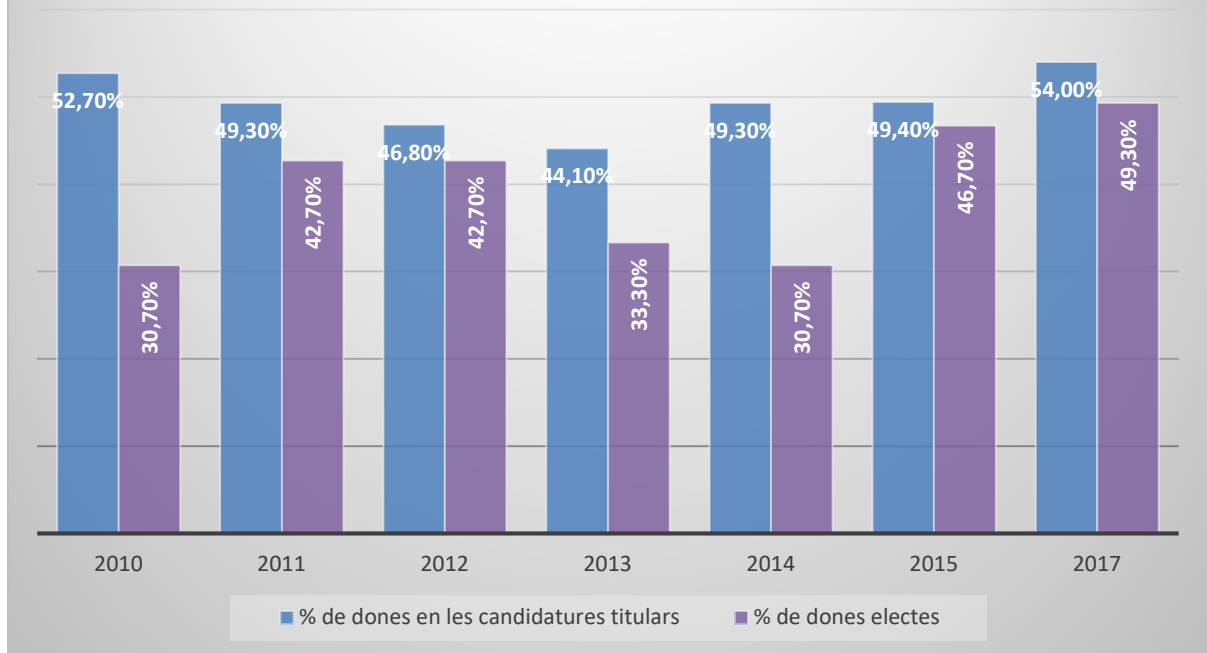
Si considerem el recorregut realitzat des de l'any 1984 (gràfica 4), la distància entre la presència dels dos sexes en la composició del claustre s'ha anat reduint fins a l'any 2002. En les eleccions posteriors la proporció de dones cau de nou per baix del 40%.

L'aprovació de la Llei 4/2007 on es concreta l'obligació de presència equilibrada de dones i homes en els òrgans de govern i de representació de la universitat no aconsegueix la paritat en els resultats de manera immediata. Però, com hem comentat abans, les darreres eleccions de 2015 marquen un canvi de tendència que apunta cap a una presència cada vegada més equilibrada de dones i homes a un dels òrgans de govern i de representació de la Universitat més important com és el Claustre, on les dones enguany han guanyat protagonisme, constituint la composició per sexe del col·lectiu estudiantil més paritària dels últims 10 anys

Per altra banda, unes candidatures on es respecta el principi de proporcionalitat fixat per llei no són garantia d'una composició de l'estudiantat al claustre que siga paritària. La diferència entre el pes de les dones en les llistes de candidatura de titulars (que ronda el 50% en els darrers anys) i el que després tindran entre les persones electes com a representants de l'estudiantat va arribar fins a 20 punts percentuals l'any 2010 i 2014, però s'ha reduït significativament en els dos últims processos electorals. Aquesta situació s'explicava per la posició en que les dones se situen a les llistes electorals, en llocs on no corrien perill de resultar electes. En 2017, podem afirmar que aquesta situació que deixava les dones en un segon pla no s'ha produït (gràfica 5).

Gràfica 5. Proporció de dones en les candidatures titulars i electes en els últims 7 anys (2010-2017)

PARTICIPACIÓ

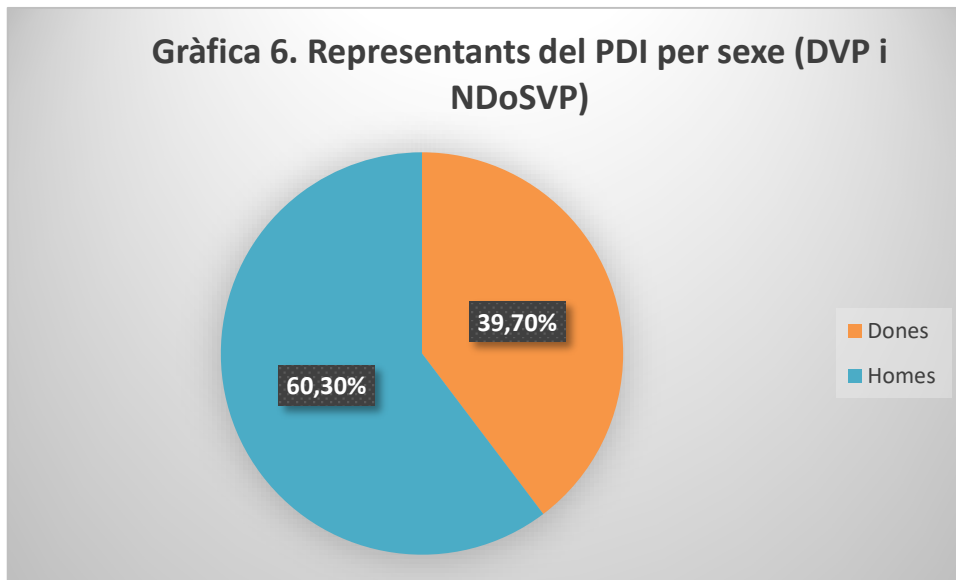
Pel que fa a la participació de l'estudiantat als processos electorals, continua la mateixa tendència, al votar un minoritari 12,1% del col·lectiu estudiantil. La taula 2 mostra que, respecte del total de votants (5.430), un 60,5% son dones (3.287) i un 39,5% son homes (2.143), però en relació al seu pes, sols ha votat un 11,9% de les dones al cens i un 12,5% dels homes.

Taula 2. Participació en el procés electoral

	Dones		Homes		Total	
	Cens	% Votants	Cens	% Votants	Cens	% Votants
Col·legi electoral						
Total	27683	11,9%	17090	12,5%	44773	12,1%
Facultat de Geografia i Història	1133	39,9%	199	60,1%	2389	12,2%
Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2677	72,3%	896	27,7%	3573	12,3%
Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2037	75,7%	768	24,3%	2805	8,7%
Facultat de Psicologia	2210	77,6%	599	22,4%	2809	9,1%
Facultat de Medicina i Odontologia	1822	68,8%	824	31,2%	2646	19,9%
Facultat d'Infermeria i Podologia	1167	79,1%	294	20,9%	1461	5,6%
Facultat de Fisioteràpia	371	53,2%	395	46,8%	766	9,1%
Facultat de Química	471	47,1%	486	52,9%	957	5,1%
Facultat de Física	366	42,9%	517	57,1%	883	19,6%
Facultat de Ciències Matemàtiques	234	43,7%	297	56,3%	531	11,8%
Facultat de Ciències Biològiques	1098	64,0%	693	36,0%	1791	11,2%
Facultat de Farmàcia	1732	71,5%	755	28,5%	2487	9,6%
Escola Tècnica Superior d'Enginyeria	414	22,4%	1496	77,6%	1910	5,7%
Facultat de Magisteri	3185	72,0%	1051	28,0%	4236	7,0%
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	211	30,3%	745	69,7%	956	16,2%
Facultat de Dret	3362	56,5%	2157	43,5%	5519	15,1%
Facultat d'Economia	3381	53,5%	3058	46,5%	6439	7,8%
Facultat de Ciències Socials	1812	66,5%	803	33,5%	2615	12,0%

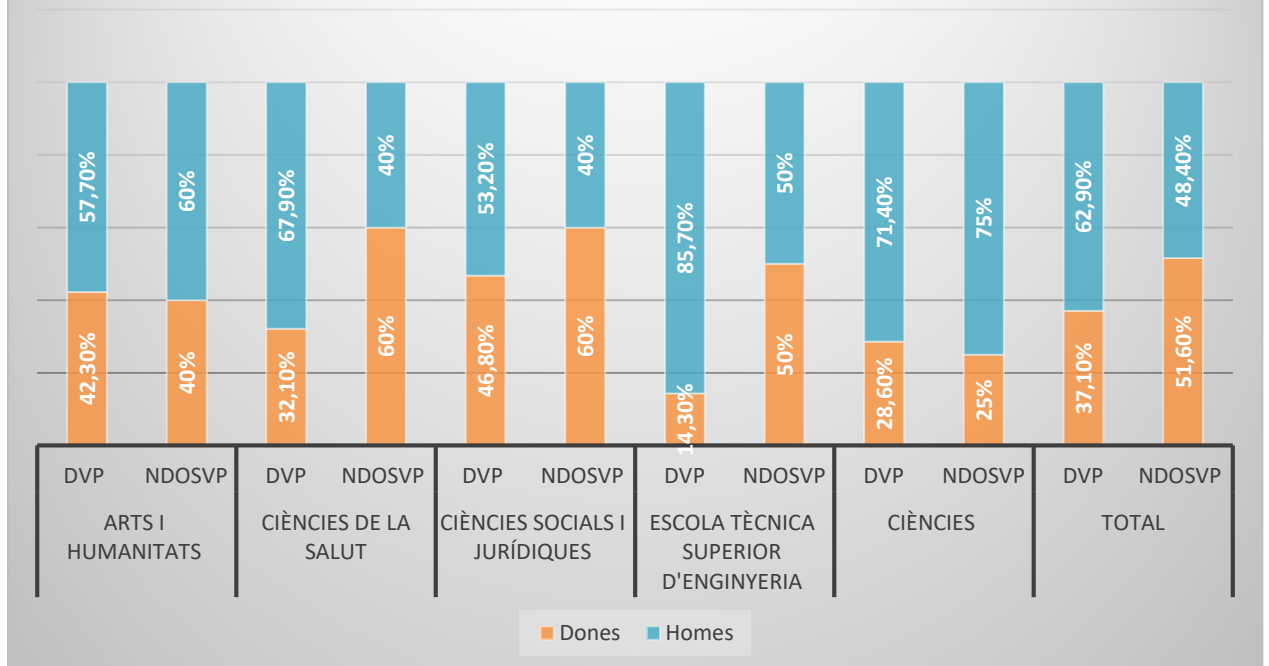
Personal Docent Investigador

El col·lectiu de PDI és el més nombrós al Claustre, amb cent quaranta-tres membres del professorat funcionari doctor (DVP) i trenta-u membres del personal docent i investigador no funcionari o no doctor (NoDVP). Entre el professorat de la Universitat hi ha un 42,9% de dones, pes superior al que tenen en el Claustre en el grup majoritari de DVP (37,1%). Entre el professorat no doctor, el pes de les dones és més important (51,6%), superant els seus homòlegs masculins. En conjunt, es distribueixen en un 60,3% front al 39,7% que suposen les dones a l'òrgan de representació.

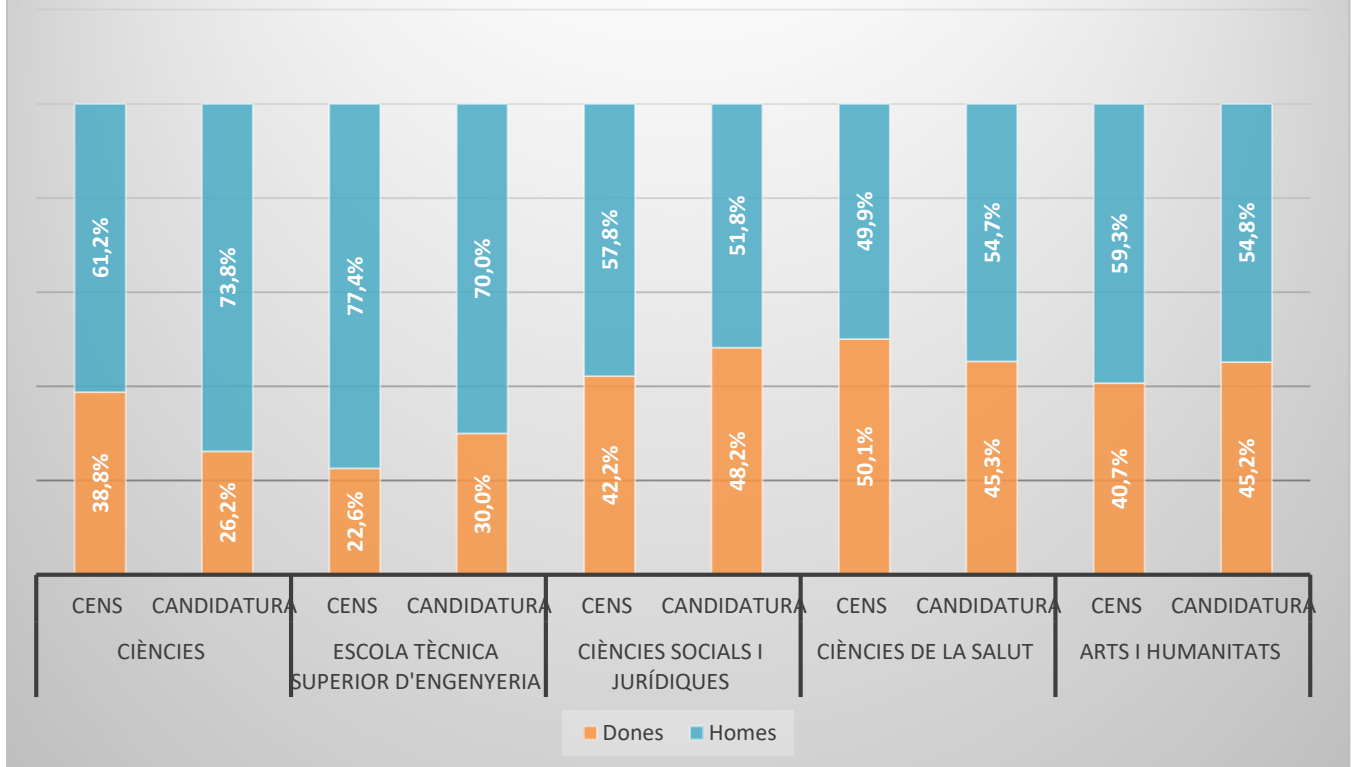
Al observar la composició per àrees de coneixement (gràfica 7), se n'adonem que, en general, es manté la superioritat femenina en el col·lectiu NoDVP, excepte en una de les àrees més feminitzades de la universitat, com és la d'Arts i Humanitats, i la superioritat masculina per al col·lectiu DVP.

Gràfica 7. Composició del PDI al Claustre per àrees de coneixement

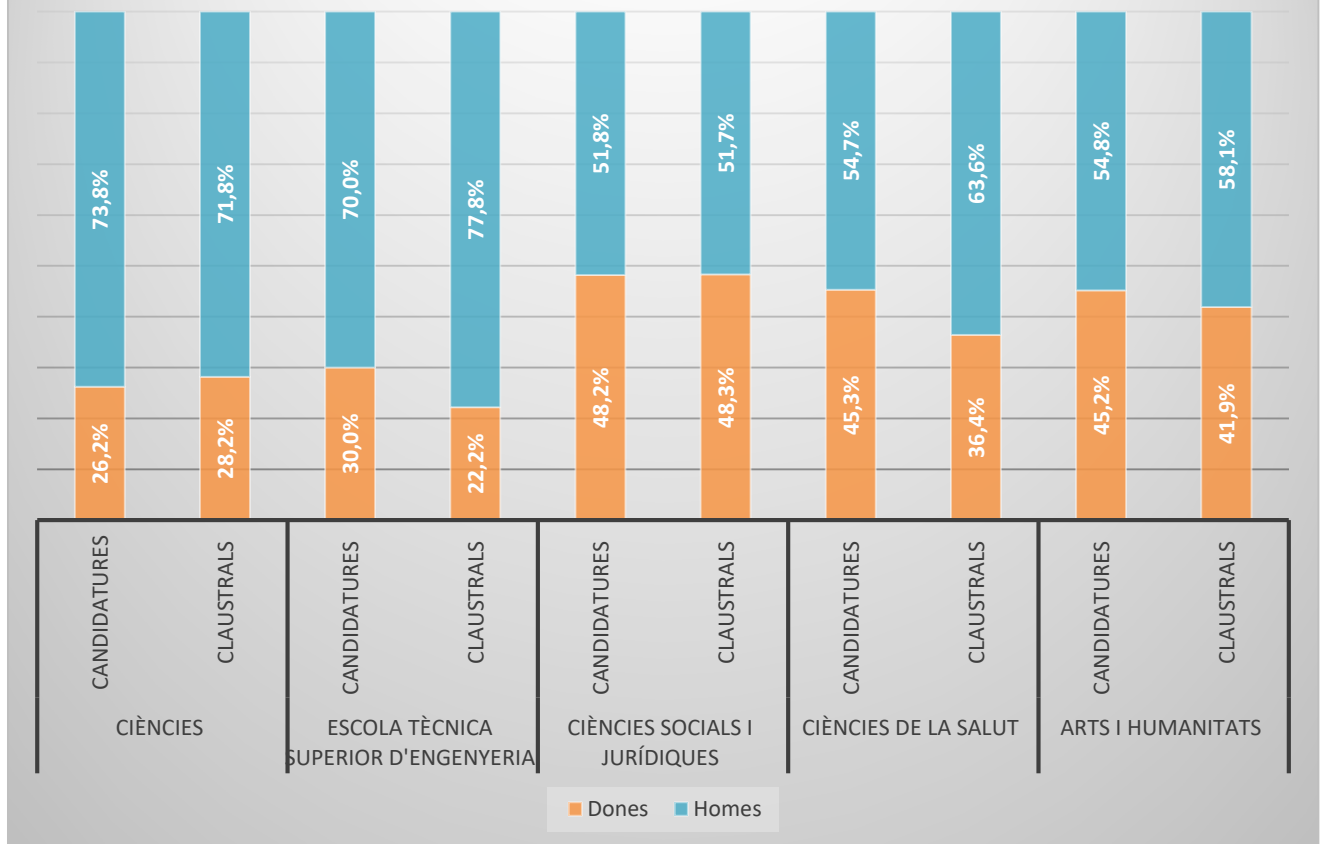
Si comparem la distribució per sexe en el cens del col·lectiu del PDI amb les candidatures presentades (gràfica 8), s'observa que proporcionalment hi ha més dones que es presenten en les àrees de Ciències Socials i Jurídiques, Arts i Humanitats i l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria. En aquesta última àrea, amb un 30% de dones candidates s'ha invertit respecte les darreres eleccions de 2013, on les candidatures de dones eren un minoritari 11%. Pel contrari, en Ciències de la Salut i en Ciències, tenen menys pes en les candidatures que en el cens.

Gràfica 8. Canvi entre la composició per sexe del PDI entre el cens i la candidatura per àrees de coneixement

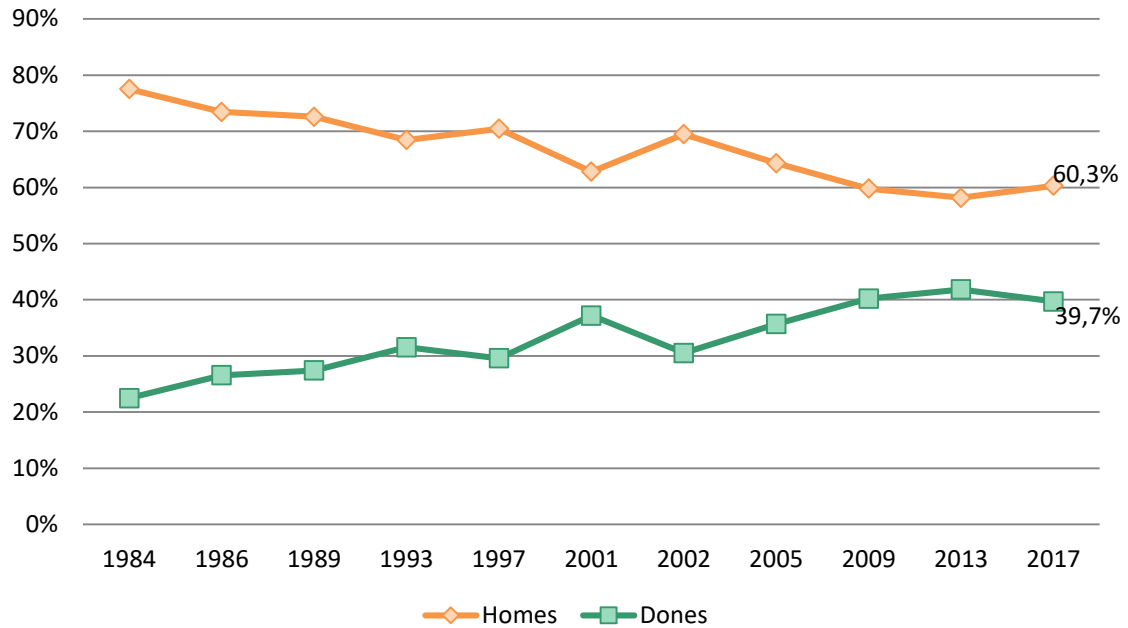
Si observem la gràfica 9, podem constatar que les dones electes tenen un pes igual o inferior al que tenien a les presentacions de candidatures, en cap cas superior. En el cas de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria, han sigut significativament menys votades les dones, ja que suposaven un 30% de les candidatures i han resultat electes en un pes del 22,2%. Així mateix, en Ciències de la Salut, les dones representen el 45,3% de les candidatures i el 36,4% dels claustrals.

Gràfica 9. Canvi de la composició per sexe del PDI entre la candidatura i els claustrals per àrees de coneixement

Els avanços cap a la igualtat en la representació d'aquest col·lectiu del PDI en el Claustre han sigut molt significatius. Al llarg dels anys, la distància entre la representació masculina i femenina s'ha anat reduint fins a arribar a una situació satisfactòria des del punt de vista de la equitat (60-40). En 2009, les dones PDI claustrals tenien per primera vegada el mateix pes que en el conjunt del professorat, en 2013 el superen lleugerament, però en 2017 la bretxa ha tornat a obrir-se lleugerament.

Gràfica 10. Evolució de la composició del PDI al claustre per sexe, 1984-2013

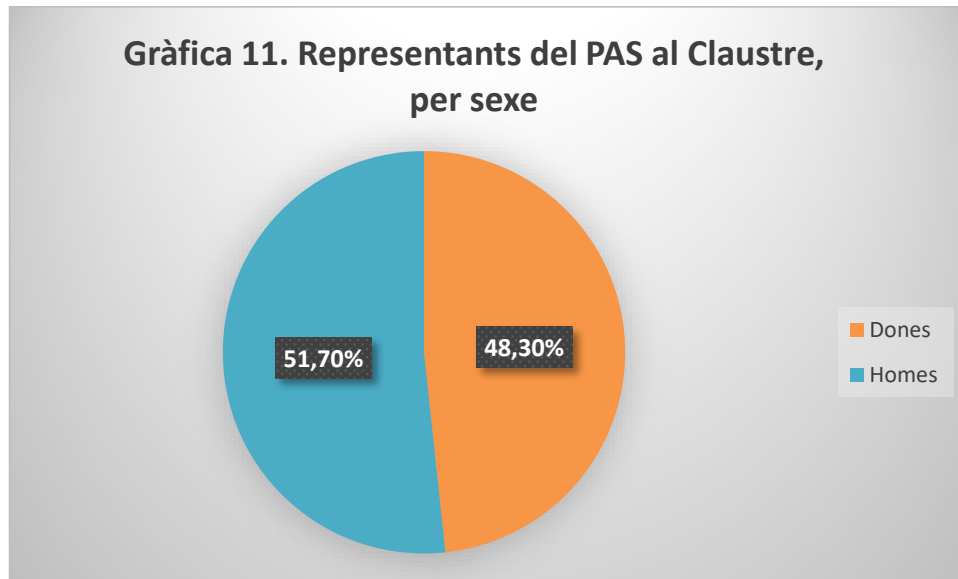

PARTICIPACIÓ

	Dones		Homes	
	Cens	Votants	Cens	Votants
Arts i Humanitats	267	65,5%	369	67,5%
Ciències de la Salut	444	57,9%	442	51,4%
Ciències Socials	572	64,0%	784	54,0%
Ciències	319	59,9%	503	58,1%
Escola Tècnica Superior d'Enginyeria	40	52,5%	137	53,3%
TOTAL	1642	61,5%	2235	56,6%

Personal d'Administració i Serveis

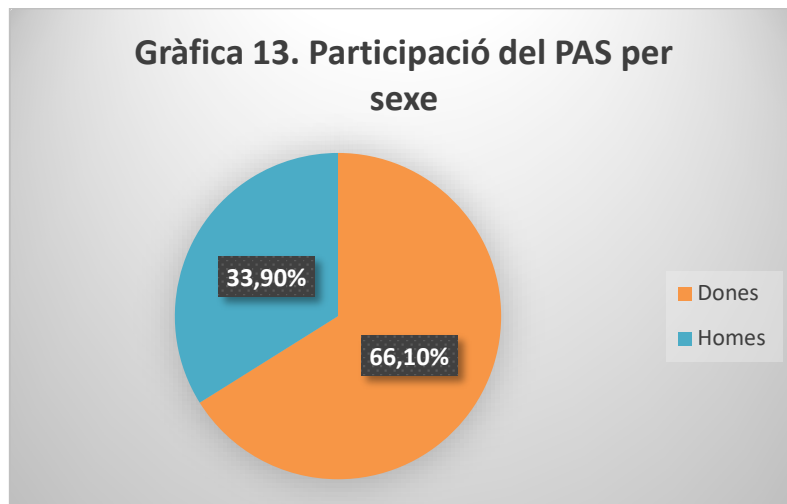
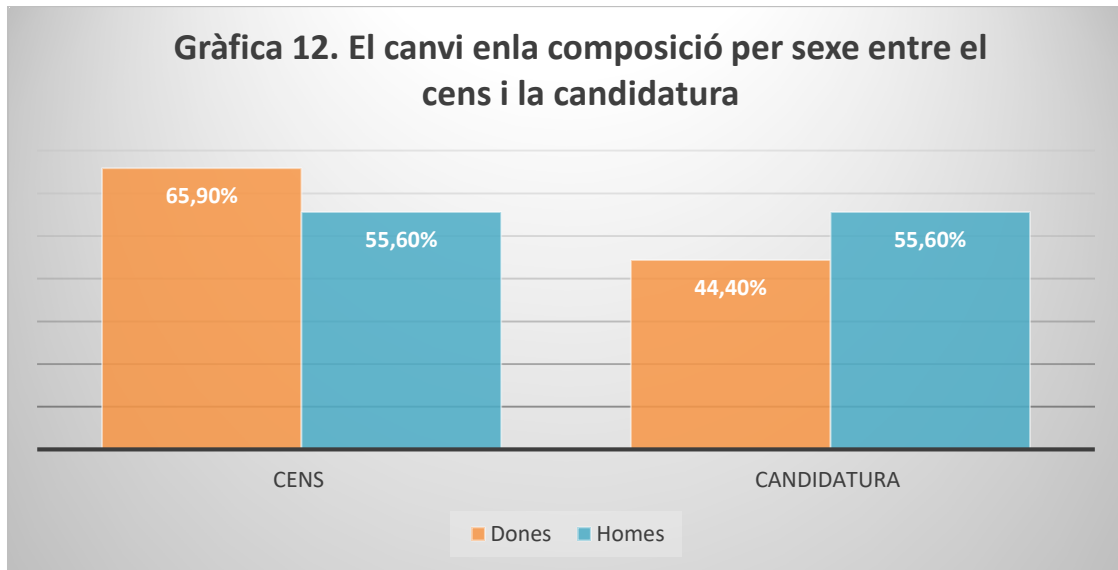
Les dones representen el 64,8% del col·lectiu del PAS de la Universitat de València. Encara que es tracta d'un col·lectiu altament feminitzat, a les eleccions al Claustre 2017 la seua representació es queda en un 48,3% del total de les persones electes. Aquesta infrarrepresentació en els resultats no s'explica perquè les dones siguen menys votades que els homes, sinó tot el contrari, la causa està en la manca de candidatures femenines, que són el 44% del total de candidatures.

En la taula següent es mostra la distribució per col·legis electorals.

REPRESENTANTS AL CLAUSTRE	Dones	Homes
1. Campus de Blasco Ibáñez	3	3
2. Campus de Burjassot-Paterna	2	3
3. Campus dels Tarongers	4	1
4. Servei de Biblioteques i Documentació	0	2
5. Col·legis Majors i els Serveis Generals de la Universitat	0	1
6. Els Serveis Generals de la Universitat	1	2
7. Serveis Centrals i els Serveis Generals de la Universitat	4	3
TOTAL	14	15

Les dones són el sexe majoritari dins del col·lectiu del PAS, però la distribució per sexe s'inverteix quan observem les dades de les candidatures a les eleccions al Claustre en 2017. En la gràfica 12 es compara la proporció de dones i homes en el cens amb les candidatures presentades. Els resultats indiquen que es produeix una forta infrarrepresentació de les dones en les candidatures de la quasi totalitat dels Col·legis electorals, respecte al pes que tenen en la població censal de referència.

Renovació del PIF i PAISC al Claustre, 2017

La taxa d'implicació de les dones al PAISC, es inexistente. Tot i que es un col·lectiu on les dones suposen un 41,6% front al 58,4% que suposen al cens els homes, no hi ha cap dona que participe en les votacions i tampoc que presente la seua candidatura.

Per un altra banda, en el col·lectiu del PIF on les dones són majoria amb un 52,6% front al 47,4% que suposen els homes al cens, deixa resultats positius a la participació, candidatures i claustrals, on les dones son majoria en totes les ocasions.

Els resultats suposen en participació, un 55% de participació de les dones front al 45% dels homes; en les candidatures es registra un 66,7% de dones front al 60,7% dels homes; i en les persones electes, les dones representen un 75% front al 25% que representen els homes al òrgan de govern de la Universitat.

Conclusions

A partir dels resultats obtinguts, podem extraure una sèrie de conclusions, tant des d'una perspectiva sincrònica, com diacrònica.

1. La composició per sexe del Claustre de l'any 2017 sí respecta el principi d'igualtat fixat per la Llei Orgànica 3/2007 de 22 de març, per la igualtat efectiva entre dones i homes, amb la següent distribució per sexe: 56,7% per als homes i 43,3% per a les dones.
2. L'evolució, en termes globals, de la distribució per sexe del Claustre des de 1984 a 2017 mostra que la tendència encetada cap a una situació més paritària és de naturalesa molt fràgil. En un claustre compost de 123 dones i 161 homes, la presència femenina no sempre reflecteix el pes que té aquest sexe en els col·lectius que formen part de la institució universitària.
3. La situació dels diferents col·lectius que formen part del Claustre és la següent:
 - 3.1 Les dones PDI representen un 39,7% del seu col·lectiu en el Claustre. Aquesta xifra té una lectura positiva si adoptem una perspectiva històrica en què s'observa una tendència cap a la igualtat encetada en eleccions anteriors, encara que continuen infrarepresentades respecte al pes que tenen en la població de referència.
 - 3.2 El PAS, tot i sent un col·lectiu altament feminitzat, a les eleccions al Claustre 2017 la seua representació es queda en un 48,3% del total de les persones electes. Aquesta infrarepresentació en els resultats no s'explica perquè les dones siguin menys votades que els homes, sinó tot el contrari, la causa està en la manca de candidatures femenines (44,4%), que aquest any sí supera la distribució paritària que marca la llei (amb un augment de 7% respecte a les eleccions de 2013).
 - 3.3 Si en 2013 parlàvem d'una distribució per sexe inversament proporcional al pes que tenen els estudiants i les estudiantes respectivament en el col·lectiu universitari, en 2017 es pot parlar de presència equilibrada (49,3% de dones i 50,7% d'homes), encara que continuen infrarepresentades respecte al seu pes en la població de referència (61,8%). A més, es pot afirmar que no sols hi ha hagut més estudiantes en les llistes presentades, sinó també candidatures més equilibrades al haver-se reduït la diferència percentual entre la candidatura i l'elecció.

4. Per últim, podem concloure que, tot i l'esforç cap a l'equilibri, les dones han estat i continuen sent minoria al màxim òrgan de representació de la Universitat de València, que és el Claustre. Malgrat això, no és menys cert que la tendència, encara que feble, és positiva i esperem que amb les nostres campanyes institucionals animant les dones a la participació, continuarem millorant.

València, gener 2017.